

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Sofoniáš 1, 12 - 2, 3

Text: 2 Kr 22, 8 – 11 *Velekněz Chilkijáš řekl písaři Šáfanovi: "Nalezl jsem v Hospodinově domě knihu Zákona." Chilkijáš dal tu knihu Šáfanovi a on ji četl. Poté písař Šáfan vstoupil ke králi a podal králi blášení. Řekl: "Tvoji služebníci vyžvedli stříbro, které se nacházelo v domě, a vydali je těm, kdo pracují jako doblížitelé v Hospodinově domě." Dále písař Šáfan králi oznámil: "Kněz Chilkijáš mi předal knihu." A Šáfan ji před králem četl. Když král uslyšel slova knihy Zákona, roztrhl své roucho.*

Malému Jóšijáškovi bylo osm let, když ho posadili na trůn, aby kraloval nad judským královstvím. Samozřejmě, že na to měl lidi, ale král přece nemůže být pořád jen loutka, která o ničem nerozhoduje. Velice záleželo na tom, jaký z malého Jóšiáše vyroste muž a jakým bude králem. Jeho otec byl špatný král. Hospodina neuctíval. A jeho dědeček? Škoda mluvit. Co ten se nadělal pekla! Celá země kvůli němu odpadla od Hospodina. Bude Jóšiáš lepší? O tom se rozhoduje už v dětství. Jóšiáš měl asi velice hodnou a zbožnou maminku. Vzbudila v něm úctu k Pánu Bohu. Také na něj asi zapůsobil prorok Sofoniáš, který právě v té době v Judsku kázal. Z jeho kázání, které se nám dochovalo např. víme, že bylo tehdy běžné, že se lidé dovedli klanět jak Hospodinu, tak hned zase nějakým těm modlám a vůbec jim to nevadilo. Ve víře v Hospodina vládla přetvářka, vlašnost, formálnost, polovičatost, lidé se jinak tvářili v chrámě a jinak doma... no, snad si to dovedete představit.

Jóšiáš to už ve svém mládí vnímal velmi pozorně a ve svých 16 letech prožívá zásadní zlom ve svém životě. Snad pod vlivem Sofoniášova kázání u něj dochází k obrácení. Začal mít vážné otázky, jak to s tou vírou v Boha vlastně doopravdy je. Začal brát víru velmi vážně. A když mu bylo dvacet, tak začal víru v Hospodina prosazovat ve vládě. Pustil se do očist'ování Judského království od pohanských zvyků, které urážely Hospodina. Nechal bourat baalovy oltáře, aby lidé neuctívali pohanského baala, ale obrátili se k Hospodinu. A když mu bylo 26 let, pustil se do opravy Hospodinova chrámu. To je jistě důležité. Nejen bořit, ale i stavět. Možná si říkal, když budeme mít krásný opravený chrám, lidé do něj budou rádi chodit, bude nás tu hodně, bude to všechno, jak má být. Oprava chrámu je dobrá a potřebná věc. Na tom, jak vypadá kostel a jaké je to uvnitř se pozná, jak moc nám na Pánu Bohu záleží. Králové, kteří si Hospodina nevážili, nechali Boží dům zpustnout. Ale i Jóšiáš měl poznat, že oprava chrámu není všechno a že tu Pán Bůh začíná rozjíždět mnohem rozsáhlejší opravu, která se bude dotýkat nejen budov ale i lidských srdcí.

A tu se to stalo. Když vyklíželi Hospodinův dům, kde bylo skladiště stříbra, tak zjistili, že tam už velice dávno nikdo nic nehledal. Když stříbro vynesli, tak tam našel velekněz Chilkijáš starou zaprášenou knihu – vlastně starý svitek. Byla to kniha Božího zákona, asi ta, kterou máme v bibli jako 5. knihu Mojžíšovu. Ležela tam bez povšimnutí minimálně sto let. Takže už nikdo ani nevěděl, co se v té knize píše. Představte si, sto let nikomu v chrámě nechybělo Písmo svaté. A nikomu to nepřišlo divné. Velekněz o nález informoval králova písaře Šáfana a oba knihu přinesli ke králi. Ten byl zvědavý, co v té knize je. A tak Šáfan četl.

Co asi tak v té 5. knize Mojžíšově mohli číst? My našťestí tu knihu máme. Můžeme se do ní podívat. Tak najdeme tam třeba desatero. „Nebudeš mít jiného boha mimo mne“ mohl číst Šáfan. „Ale vždyť v každé domácnosti je nějaká ta modla“ řekl si třeba Jóšijáš. „Není skoro rodiny v Izraeli, kde by jí neobětovali denně aspoň hodinu dvě času. Že by s tím jako měli přestat? Prokristapána, to nemyslíš vážně!“ „Nevezmeš jména Hospodina Boha svého nadarmo“ pokračoval Šáfan, „nebot' nenechá bez pomsty Hospodin toho, kdož by bral jméno jeho nadarmo. Dbej na den odpočinku, aby ti byl svatý. Šest dní pracovatí budeš...“ „Cože, to tam je? Vždyť naši lidé mají svoje obchody otevřené sedm dní v týdnu, prý aby se užívali. Co je tam dál, čti rychle!“ „Cti otce svého i matku svou...“ Král si bezděky vzpomněl na svého bezbožného otce, který mu nikdy nevěnoval čas, vždy viděl jen peníze a slávu... Dávno jím pohrdl ve svém srdci. Že by i takovému člověku náležela úcta? Čteme ale se Šáfanem dál: „Nezabiješ. Nesesmilníš. Nepokradeš.“ – Pokud vím, zabíjení nenarozených dětí je celkem běžná praxe. A hesla typu: „nesesmilníš“, či „nepokradeš“, to už dnes snad nikdo ani nehlasá... „Nevydáš proti svému bližnímu falešné svědectví“ – Jestli se toto přikázání mezi námi dodržuje, jak je možné, že v tolika případech soudy nejsou schopny se dobrat pravdy a nikdo už pořádně neví, kdo lže a kdo nelže? A že nemáme dychtit po ničem, co mají ti druzí? Vždyť „závist“ je nesmrtná!

To, co jsme dosud četli, bylo pouhé desatero, tedy to nejzákladnější ze základního. Ale v Božím zákoně můžeme číst mnohem více. V dalších kapitolách pokračují příkázání o dávání desátků, o odpouštění dluhů, o nepřijímání úplatků, zákaz zabývat se okultními praktikami, dále zákony na ochranu potřebných a opuštěných a mnoho dalšího. Když to všechno král Jóšijáš vyslechl, otevřely se mu oči a on s hrůzou zjistil: Vždyť to, co se píše v Hospodinově zákoně je opakem toho, co žijeme my a co vládne u nás! Kdo z nás ještě dává desátky? A jsou takoví, kteří ani po těch sedmi letech neodpouští dluhy! Vždyť to slovo jasně mluví proti nám! Vždyť i mezi námi někteří čtou horoskopy nebo je zajímají různé „tajemné síly“...

„Čti dál, Šáfane, co říká Boží zákon o lidech, kterých se toto slovo týká.“ A písař Šáfan nakonec čte o dvanácti kletbách a o zlořečení těch, kteří se dopouštějí zlého a neřídí se slovy tohoto zákona Božího. Čte o nemocech, bídách a útrapách, které potkají ty, kdo porušují Boží zákony. Ale také o velikém pozhelnání pro ty, kteří zůstanou Bohu věrni a Boží zákon dodržují.

Král Jóšijáš, když to všechno slyšel, byl zděšen. Roztrhl své roucho a pomyslel si: Jestli je toto všechno pravda, pak je s námi konec. Vždyť nic z toho naši otcové nedodržovali a ani my to nedodržujeme. Co teď? Potřebujeme vědět, jestli slova této knihy stále platí. Kdoví, třeba už je ta kniha tak stará, že už to ani pro nás neplatí. Možná že to platilo dřív a dnes už je jiná doba. Potřebujeme vědět, co si myslí Bůh dnes. To nám ale může říci jen někdo, kdo má dar pronášet Boží vůli do současné situace. Tomu se říká mít prorocký dar. Je tu někdo takový? A našli takového člověka. V jeruzalémském Novém Městě žila prorokyně Chudla. Divné jméno, že? Znamená zalezlá „krtice“. Anebo také ta, která jde do hloubky a do všeho ryje. Co jim asi řekne? Myslíte, že jim řekne, že ten Boží zákon zase nesmí brát až tak doslova, protože to by se z toho jeden zbláznil, kdyby to měl všechno dodržovat? Anebo jim prozradí, jak na Pána Boha vyvrát, aby ho nějak uchlácholili? Anebo je uklidní tím, že když se doteďka nic nestalo, tak se ani v budoucnu ničeho zlého nemusíme bát? Co jim asi ta prorokyně řekne?

Přišli za ní a ona povídá: „Toto praví Hospodin: Hle, uvedu zlo na toto místo a na jeho obyvatele podle všech slov té knihy, kterou četl judský král.“ Tzn. to slovo stále platí! To slovo, přestože je staré, přestože se dlouho o něm nevědělo a přesto, že se jakoby nic nedělo, přesto platí. A hříchy, kterých se lidé dopouštějí, budou mít své následky. Jestliže lidé neposlouchají Hospodinův zákon, důsledky jejich počínání musí jednoho dne nutně přijít. Když někdo nežije podle desatera, tak prostě bude v životě sklízet ovoce svého způsobu života. Nebo jeho potomci. To se nedá nic dělat. Ale zároveň prorokyně dodala: Protože král vzal slova knihy vážně, za jeho života Bůh na tuto zemi zlo neuvede.

Když se s tímto vzkazem vrátili ke králi, co král udělal? Myslíte, že pokrčil rameny a řekl, že se už nedá nic dělat? Nebo se utěšoval tím, že Boží trest přijde až za jeho nástupce? Nebo vyhlásil, že za jeho vlády je země bezpečná a že lidé mohou žít dál tak jak žijí a nemusí mít strach? Ne. Král věděl: Teď se musíme vrátit k Hospodinu. Není jiná cesta, než náprava všeho, co jsme dělali špatně. Je čas na změnu! Je potřeba dát ve známost, jaké jsou skutečné Boží zákony. Je potřeba veřejně vyhlásit, že chceme dodržovat smlouvu s Hospodinem. A tak svolal Izraelce, zavolal si zástupce z každé rodiny a sám osobně jim nařízení Božího zákona předčítal, aby na vlastní uši slyšeli, co říká zákon, který vydal Bůh. A pak přede všemi slavnostně obnovil smlouvu s Bohem. A pak už následovaly konkrétní činy. Kněžím nařídil, aby vyházeli z chrámu všechny předměty, které byly spojeny s uctíváním jiných bohů. Celou zemi vyzval, aby lidé upustili od modlářství a všechny pohanské svatyně měly být zlikvidovány. A poprvé, poprvé od dávné doby soudců se opět konala velkolepá slavnost – hod beránka.

Modlitba: *Náš nebeský Otče, děkujeme ti, že smíme číst Písmo svaté. Ved' nás svým Duchem, ať dobře pochopíme, co chceš, abychom dělali a ubírali se dobrým směrem. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane, děkujeme za trpělivost, kterou s námi máš. Děkujeme za to, že nad námi nelámeš hůl, i když toho v životě tolik pokazíme. Dej, ať máme trpělivost i my sami se sebou, se svými chybami. Prosíme o trpělivost s druhými, když se nám zdá, že nejsou takoví, jací by být měli, když se nám zdá, že nás obtěžují. Modlíme se, Pane, za svět v němž žijeme. Za naše mezilidské vztahy. Přimlouváme se za ty, kdo stojí v čele naší země. Vyhlásíme tvé pozhelnání pro nového prezidenta Petra Pavla. Přimlouváme se jeho prezidentskou službu. Modlíme se za všechny ty, kdo rozhodují o otázkách veřejného života. Prosíme za Tvoji církev. Přimlouváme se za své nemocné doma i v nemocnicích, za osamělé a trpící. Dej, ať naše víra přemáhá zlo ve světě a tak posvěcuje tvé jméno, které brdě nosíme. Amen.*